

УДК 373.5.015.31.:172.15(477)

MAIN STAGES OF THE CONCERT MASTER'S WORK IN THE CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING IN THE CLASSES OF "VOICE" ОСНОВНІ ЕТАПИ РОБОТИ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ «ПОСТАНОВКИ ГОЛОСУ»

Miteva A.M. / Мітєва А.М.

концертмейстер кафедри теорії і методики
музичної освіти та хореографії
Мелітопольський державний педагогічний
університет імені Богдана Хмельницького

Анотація. У тезах висвітлюються основні етапи концертмейстера в умовах дистанційного навчання. Розкриваються етапи роботи на заняттях «Постановки голосу», особливості формування творчого потенціалу особистості в умовах та за допомогою інноваційних технологій.

Ключові слова. концертмейстер, дистанційна форма, запис аудіофайлу, аналіз твору, концертне виконання.

З переходом на дистанційне навчання перед концертмейстером постали завдання забезпечення студентів якісним музичним аудіосупроводом, який вони могли б використовувати на заняттях з предмету «Постановка голосу» онлайн в самостійній роботі. Дистанційне навчання внесло поправки в роботу музикантів.

Дистанційна форма занять загалом відрізняється від очного формату навчання. На пояснення, показ та відпрацювання потрібних навичок викладачу доводиться витратити набагато більше часу, а сам онлайн-урок має бути детальніше опрацьований. У таких умовах ускладнюється саме творча робота, під час якої педагог, концертмейстер та здобувачі освіти у ході заняття разом обговорюють стилістику творів, динаміку, нюанси та стильові особливості твору. Якщо педагог займається віддалено, то звичний формат роботи концертмейстера також змінюється, оскільки гра на інструменті в режимі реального часу неможлива. Тому актуальним постає питання – допомогти ефективно оволодіти та якісно підготувати матеріал та зробити процес навчання безперервним, навіть за умов дистанційного навчання.

Дієвим способом у допомозі студенту під час розучування творів може стати нова форма роботи концертмейстера – запис аудіофайлу вокальної партії та партії супроводу. Робота з фонограмою вимагає від учнів високої дисципліни, а також окремих навичок самостійної роботи. Саме завдяки цим факторам можна досягти певного результату.

Фонограми використовують у своїй роботі багато професіоналів, вони танцюють, співають саме під запис-мінусування. І це нікого не дивує. Бувають ситуації, коли це необхідно, але в роботі зі студентами музично-педагогічного напрямку, солістами-вокалістами ця міра швидше вимушена, ніж необхідна, і ми сподіваємось, тимчасова.

Існує кілька етапів підготовки учнів до екзамену та виступу.

I етап - Аналіз твору.

Зазвичай, перший етап – це розбір твору, (у кожного учня чи студента цей етап залежить від особистої підготовки), багаторазові повторення фрагментів, робота над ритмічною точністю, ансамблем, над формою твору. Викладач разом із концертмейстером підказують найбільш ефективні прийоми подолання технічних труднощів, а студента спонукають аналізувати характер, стиль, особливості нюансів, відповідно до характеру твору. На цьому етапі важливим фактором є дуже якісний аудіо запис саме мелодії твору. На початковому етапі аналізу твору буде корисним робити так звані «робочі» записи. Нерідко, розбираючи самотійно, допускаються текстові та ритмічні помилки. Завдання саме в тому, щоб послухати правильне виконання у повільному темпі. Це запис для щоденних занять. Якщо немає вступу, можна дати один-два такти, щоб солісту було зрозуміло, коли вступати, який темп та характер твору.

II етап - Запис аудіофайла з мелодією.

На очному занятті це відбувається природніше, у процесі кількох занять з обговоренням. Музична думка має йти без зупинок та без помилок. Виконавські завдання, такі як звукові нюанси, сценічна артистичність, які вирішуються при очному навчанні, в цих умовах просто неможливі. Саме тому на цьому етапі студенту важливо не грати одразу з фонограмою, а відкрити ноти та кілька разів прослухати акомпанемент, стежачи за своєю партією.

Студент може неодноразово прослуховувати і вивчити мелодію. На цьому етапі важлива роль надається також самотійній роботі студента, якісний запис може спонукати студента до неодноразового прослуховування та повторення вокальної партії.

III етап - Запис мелодії з підтримкою акомпанементу.

На цьому етапі завдання концертмейстера частково або цілком дублювати мелодію. Насамперед, треба записати партію акомпанементу будь-яким зручним способом, бажано в максимально високій якості.

IV етап – запис оригінального супроводу без дублювання мелодії.

На даному етапі слід врахувати наступні кроки:

- фонограму бажано зробити кілька разів;
- аудіозапис можна зробити на різних приладах;
- переформатувати файл у зручний формат;

V етап – фонограма для кінцевого, концертного виконання.

Найчастіше мета цієї роботи - запис відеофайлу, який робиться для заліку або концерту. Для цього студент включає аудіозапис акомпанементу, що грає свою партію. Тут необхідно враховувати відстань до відеокамери, інакше звук фортепіано не буде чути в запису або ще краще включати фонограму через колонку. Можливо також робити відео, слухаючи фонограму в навушниках. Ще один спосіб, що дає найкращий результат – записати партію фортепіано, дивлячись відеозапис студента, що наближає роботу до більш звичної. Цей спосіб вимагає подальшого редагування, відомостей в комп'ютерній програмі відео та аудіо.

Таким чином, запис фонограм і робота концертмейстера у форматі онлайн-навчання набагато складніша, ніж за звичайного класичного уроку.

Витрачається набагато більше часу. Бувало, що для запису однієї фонограми доводилося робити по 15-20 дублів. Крім цього необхідно мати техніку в хорошому стані, високошвидкісний безлімітний Інтернет, комп'ютер, підключений до Синтезатора або смартфон з хорошим диктофоном; бажано mp3, так як формат аудіофайлів диктофона відкривають не всі телефони і треба конвертувати цей файл перед відправкою. Потрібно встановити програму для редагування аудіофайлу. Може знадобитися мікрофон та другий смартфон, якщо треба записати фонограму із накладенням. Крім цього, можуть бути потрібні навушники, додаткова карта пам'яті у смартфоні, відеокамера на штативі, якщо необхідно зробити запис для концерту у відеоформаті, фортепіано або синтезатор з педаллю, звичайно. Добре, якщо це все є.

Досвід дистанційної роботи, деякі моменти, наприклад фонограми для домашньої роботи, на мій погляд, можна використовувати і при очних заняттях. Але навчатись музиці лише дистанційно неможливо, коли замість погляду підтримки, замість слова, що підбадьорює учня перед виходом на сцену – екран смартфона. Відбувається збіднення емоційності, губляться навички комунікації, багатьом дається дистанційний формат дуже важко. Педагог дуже впливає на загальний музичний розвиток особистості. Показ, пояснення, спілкування - найважливіші складові процесу навчання за індивідуальних традиційних уроків. Хоч би як розвивалися ІТ технології; людський фактор, спілкування учнів із викладачем та з концертмейстером у процесі навчання – це ключовий момент успішності освітнього процесу.

***Annotation.** The article reveals the main stages of the accompanist's work in the classes "Voice Production", the peculiarities of the formation of creative potential of the individual with the help of innovative technologies.*

***Key words.** accompanist, remote form, audio file recording, work analysis, concert performance.*